

Total No. of Printed Pages—7

1 SEM FYUGP GECPS1

2024

(December)

POLITICAL SCIENCE

(Generic Elective Course)

Paper : GECPS1

(Human Rights)

Full Marks : 60 (80 for 2023 Batch)

Time : 2 hours (3 hours for 2023 Batch)

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া : 1×6=6

Answer the following as directed :

(a) মানৱ অধিকাৰৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

Write one significant characteristic
feature of Human Rights.

- (b) মানব অধিকাৰ সুৰক্ষাৰ লগত জড়িত ভাৰতবৰ্ষৰ যি কোনো এক সংস্থাৰ নাম উল্লেখ কৰা।

Name any one organization associated with the protection of Human Rights in India.

- (c) ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধানৰ _____ অনুচ্ছেদত সমতাৰ অধিকাৰৰ কথা উল্লেখ আছে।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

Article _____ of the Indian Constitution mentions about the right to equality.

(Fill in the blank)

- (d) ভাৰতবৰ্ষৰ যি কোনো এক মানব অধিকাৰ আন্দোলনৰ নাম উল্লেখ কৰা।

Name any one Human Rights Movement of India.

- (e) ICESCR ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা।

Write the full form of ICESCR.

(3)

- (f) নিৰ্যাতন বিৰোধী চুক্তিপত্ৰৰ ঐচ্ছিক নিয়মাৱলী _____
(২০০০/২০০১/২০০২) চনত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল।
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

The Optional Protocol to the Convention
against Torture was adopted in _____
(2000/2001/2002).

(Choose the correct answer)

2. তলত দিয়াবোৰৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা : $4 \times 3 = 12$

Write short notes on the following :

- (a) মানৱ অধিকাৰৰ সাৰ্বজনীন ঘোষণাপত্ৰৰ গুৰুত্ব

The significance of the Universal
Declaration of Human Rights

- (b) সাংস্কৃতিক আপেক্ষিকতাবাদৰ ধাৰণা আৰু মানৱ
অধিকাৰ

The concept of Cultural Relativism
and Human Rights

- (c) মানৱ অধিকাৰৰ প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত বেচৰকাৰী সংগঠনৰ
ভূমিকা

The role of NGOs in promotion of
Human Rights

3. মানৱ অধিকাৰৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে এক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা। 4+8=12

Define Human Rights and analyze its nature.

অথবা / Or

‘মানৱ অধিকাৰৰ তিনি প্ৰজন্ম’ৰ ধাৰণাটোৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা। 12

Describe the concept of ‘three generations of Human Rights’.

4. ‘নাগৰিক আৰু ৰাজনৈতিক অধিকাৰৰ আন্তৰ্জাতিক চুক্তিপত্ৰ’ত সন্নিৱিষ্ট মৌলিক ব্যৱহাৰলীৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 10

Discuss the basic provisions of ‘International Covenant on Civil and Political Rights’.

অথবা / Or

CEDAW মানে কি? CEDAW ৰ উদ্দেশ্য আৰু গুৰুত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 2+8=10

What is CEDAW? Discuss the objectives and significance of CEDAW.

5. ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজ্যিক মানৱ অধিকাৰ আয়োগসমূহৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাৱলী আলোচনা কৰা।

10

Discuss the powers and functions of the State Human Rights Commissions of India.

অথবা / Or

ভাৰতবৰ্ষত মহিলাৰ অধিকাৰ সুৰক্ষিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰীয় মহিলা আয়োগৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

10

Explain the role of National Commission for Women in protecting the rights of the women in India.

6. ভাৰতবৰ্ষত পৰিবেশ সম্পৰ্কীয় আন্দোলনৰ প্ৰভাৱ আৰু গুৰুত্বৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ বৰ্ণনা কৰা।

10

Describe, with example, the impact and significance of environmental movement in India.

অথবা / Or

ভাৰতীয় প্ৰেক্ষাপটত মানৱ অধিকাৰ আন্দোলনৰ উত্থানৰ মুখ্য কাৰকসমূহ পৰীক্ষা কৰা।

10

Examine the main reasons for the emergence of Human Rights Movement in Indian context.

(Additional 20 marks for 2023 batch)

7. মানৱ অধিকাৰৰ লগত জড়িত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সংস্থাসমূহৰ অৱদানৰ বিষয়ে উদাহৰণসহ মূল্যায়ন কৰা। 10

Evaluate, with suitable examples, the contributions of international agencies concerned with Human Rights.

অথবা / Or

- ভাৰতবৰ্ষত মানৱ অধিকাৰৰ সুৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত নাগৰিক সমাজৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 10

Discuss the role of Civil Society in protection of Human Rights in India.

8. 'দলিত' শব্দটোৰ সংজ্ঞা দিয়া। দলিত আন্দোলনে মানৱ অধিকাৰৰ ক্ষেত্ৰখনক কিদৰে প্ৰভাৱান্বিত কৰিছে? 2+8=10

Define the term 'Dalit'. How have the Dalit Movement impacted the arena of Human Rights?

(7)

অথবা / Or

আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মানৱ অধিকাৰ আইনসমূহে ভাৰতবৰ্ষৰ পৌৰ
আইনসমূহক কিদৰে প্ৰভাৱান্বিত কৰে, আলোচনা কৰা।

10

Explain how International Human Rights
Law influences domestic law in India.

★★★